



Dr. habil, Révész Emese PhD
revesz.emese{kukac}mke.hu

NARRATÍVA A KÉPALKOTÁSBAN. Az elbeszélés képi lehetőségei és lehetetlenségei

A vizuális narráció eszköztára az ókor óta csiszolt jelrendszere a képzőművészeti hagyománynak, amely komplex eseményeket volt hivatott összegezni és fenntartani a kollektív emlékezetben. A képalkotás összetett módon, a jelenetelés, karakter és környezete megformálásával érzékeltet interperszonális viszonyokat, időbeliséget és mozgást. A narratíva kutatás elméleti szinten számos teória mentén tipologizálja a képi elbeszélés legfőbb stratégiáit (Franz Wickhoff, Theo van Leeuwen, Kibédi Varga Áron stb.). Összetevőt tekintve alapvetően eltér egymástól a ciklikus és a monoszcenikus (azaz egy képen belül történő) elbeszélés. A monoszcenikus képi elbeszélés dramaturgiai eszköztárát az akadémikus történeti festészet és a zsánerfestészet vitte mesteri fokra. Ábrázolásmódjuk jellemzően az ún. „termékeny pillanat” megragadását tűzte ki célul. A fénykép megjelenésével párhuzamosan azonban egyfajta szkepszis jelent meg az események leírásával kapcsolatban, különösen a kortárs eseményábrázolás hitelességének vonatkozásában. A századforduló modernizmusai a szüzsét legfőbb ellenségüknek kiáltották ki. A klasszikus modernizmus főbb irányai jellemzően elutasították a lineáris elbeszélést, ami a 20. században jobbra a mozgókép és a tömegkultúra vidékére szorult vissza. A képi elbeszélés hagyományos, ciklikus eszköztára újabban az illusztrációs grafika és képregény művészeti ágaiban éled újjá. Míg a kortárs képalkotás egyfajta ambivalens, távolságtartó viszonyt tart fenn az elbeszéléssel, és inkább a narratíva dekonstruálása vagy egyfajta pseudo narratíva létrehozása foglalkoztatja. Utóbbi a képi narráció tradicionális eszköztárának újra értelmezésén alapul. (Lásd Gerhard Richter, Csernus Tibor vagy Szűcs Attila festésze).

1063 Budapest, Kmety u. 27. Feszty-ház
<http://www.mke.hu/dla/doktoriiskola.php>
Telefon: +36 1 354 1643
dla@mke.hu